

Osnovna šola Kapela

Kapelski Vrh 95

9252 Radenci

Narisala: Maja VREČIČ TIVADAR, učenka 9. a-razreda

INFORMATOR ZA UČENCE IN STARŠE PRED IZBIRO POKLICA

Gradivo je namenjeno le interni uporabi za potrebe karijerne orientacije.

Informator je pripravila: mag. Andreja STRMŠEK, svetovalna delavka

Kapelski Vrh, februar 2017

Uvod

Dragi učenci.

Odločitev za poklic je zelo pomembna in zahtevna življenjska odločitev. Četudi se mladi za to odločate v obdobju, ko vas veliko stvari zanima bolj kot poklic, je pomembno, da se na odločitev pripravite po najboljših močeh. To v prvi vrsti pomeni, da čim več razmišljate o sebi, svojih interesih, sposobnostih, spretnostih, značaju, temperamentu, učnih in delovnih navadah ter morebitni zdravstvenih ovirah. V pomoč so vam lahko naslednja vprašanja:

- ☉ Kaj me zanima?
- ☉ Kaj zmorem?
- ☉ Kaj hočem?
- ☉ Kakšen sem?

Ko zberete dovolj informacij o sebi, jih je potrebno povezati s poklicem in njegovimi značilnostmi.

Spoštovani starši.

Starši svojega otroka dobro poznate, saj spremljate celoten njegov razvoj. Pri odločanju o poklicu je prav, da otroku podate realne informacije o njem samem, prav je, da mu nastavite ogledalo, da poudarite močna področja in ga opomnite tudi na šibka. Pri usmerjanju razmišljanja o poklicni odločitvi vam podajamo nekaj priporočil:

- ☉ *Opazujte, kako otrok preživlja »delovni dan«, da boste razumeli njegova zanimanja, sposobnosti in potrebe.*
- ☉ *Z otrokom se pogovarjajte, kateri **šolski predmeti** ga veselijo, kako uspešen je pri njih.*
- ☉ *Skupaj z otrokom pretehtajte, kako je z njegovo **voljo za učenje**; ali je ta v skladu z zahtevnostjo določene srednje šole.*
- ☉ *Pomagajte otroku pri **spoznavanju poklicev** in sveta dela na sploh. Ali pozna vaše delo in vašo poklicno pot, poklice sorodnikov, znancev?*
- ☉ ***Analizirajte** otrokove **želje** za nadaljevanje šolanja in skušajte najti vzroke zanje. Ali so otrokove želje ta trenutek tudi uresničljive? So morda posledica njegovega trenutnega razpoloženja?*
- ☉ *Spodbujajte otroka k **samostojnemu in odgovornemu** odločanju. Pomagajte mu preveriti vse »za« in »proti« določeni izbiri. To je spretnost, ki jo bo potreboval tudi kasneje v življenju.*

V nadaljevanju vam predstavljamo dejavnike poklicnega odločanja s primeri, hkrati pa prikazujemo primer povezave poklica s temi dejavniki.

Dejavniki poklicnega odločanja

Interesi

Rad delam s stroji, rastlinami, živalmi, rad se učim, raziskujem, rad ustvarjam, plešem, pojem, pišem, rad pomagam ljudem, učim druge, nastopam pred ljudmi, rad organiziram, načrtujem, urejam, zlagam papirje, računam, beležim, delam s podatki ...

Sposobnosti

Telesna moč, vzdržljivost, dobri refleksi, gibljivost, dober spomin, dobro logično mišljenje, dobre prostorske predstave, matematične sposobnosti, sposobnosti dramske igre, visoka inteligentnost, ustvarjalnost, glasbene sposobnosti, govorne sposobnosti, občutek za tuje jezike, za vodenje.

Učne in delovne navade

- ⊙ *Učenje, delo po nekih zahtevah, urniku.*
- ⊙ *Vestno, sprotno opravljanje obveznosti, dela.*
- ⊙ *Koliko časa ste se pripravljene posvetiti učenju, delu, kako želite živeti, delati.*
- ⊙ *Učne navade povezane z učenjem (priprava na učenje, prostor, način učenja).*
- ⊙ *Opravljanje nalog v družini, razdelitev obveznosti, nalog.*
- ⊙ *Občutek dolžnosti, točnosti, urejenosti.*

Temperament in značaj

Vesten, ustvarjalen, odprt, zgovoren, tih, umirjen, energičen, družaben, nedružaben, vesel, žalosten, razmišljajoč, natančen, površen, topel, prijazen, neprijazen, skromen, domišljav, prilagodljiv, tog, vztrajen, ne vztrajen, previden, samozavesten, negotov, sistematičen.

Zdravje

Osebnosti značilnosti (alergije, občutljiv želodec, hrbtenica, vid, sluh).

PRIMER POVEZAVE OSEBNIH ZNAČILNOSTI S POKLICEM (za poklic zobne asistentke)

Interesi : rada dela z ljudmi, pomaga, zanima jo biologija in kemija, še posebej človek, zobovje.

Sposobnosti: natančna, ima dobre prostorske predstave, spomin, dobro razlikuje barve, je ustvarjalna.

Zdravje: ima dober vid, razlikuje barve, nima alergij.

Delovne in učne navade: redno, sproti opravlja naloge, je sistematična, pripravljena za učenje.

Temperament in značaj: zgovorna, spodbujajoča, strpna, pripravljena za sodelovanje.

Koristni naslovi, spletne strani.

© Zavod RS za zaposlovanje:

e-svetovanje (<https://esvetovanje.ess.gov.si/>);

NCIPS (<http://www.ess.gov.si/ncips>).

© mojaizbira.si.

© **Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport** – Delovna področja → Direktorat za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih → Srednješolsko izobraževanje → Moja izbira ali Srednješolski izobraževalni programi ali Vpis v srednje šole (<http://www.mizs.gov.si/>).

© **Center RS za poklicno izobraževanje** (<http://www.cpi.si>).

© Oddaje na televiziji ali na <https://www.youtube.com/> (To bo moj poklic)

© Spletne strani srednjih šol.

© **KARIERNO SREDIŠČE (prej CIPS) Murska Sobota**

Slovenska ulica 37

9000 Murska Sobota

telefon: 02/ 535 11 28

Delovni čas:

ponedeljek, torek: od 8.00-12.00 in 13.00-15.00

sreda: od 8.00-12.00 in 13.00-17.00;

četrtek: ni uradnih ur; petek: 8.00-13.00

© **Zavod RS za zaposlovanje**

Urad za delo Gornja Radgona

Partizanska cesta 21

9250 Gornja Radgona

telefon: 02/ 564 23 80

Programi srednješolskega izobraževanja

- ⊙ Programi nižjega poklicnega izobraževanja.
- ⊙ Programi srednjega poklicnega izobraževanja.
- ⊙ Programi srednjega strokovnega oz. tehniškega izobraževanja.
- ⊙ Gimnazijski programi.

PROGRAMI NIŽJEGA POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA.

- ⊙ Kdor je izpolnil osnovnošolsko obveznost in hkrati uspešno končal najmanj sedem razredov osnovne šole ali kdor je končal osnovno šolo s prilagojenim programom.
- ⊙ Programi trajajo praviloma dve leti.
- ⊙ Zaključni izpit.

SREDNJE POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

- ⊙ Kdor je uspešno končal osnovno šolo ali program nižjega poklicnega izobraževanja in izpolnjuje tudi druge posebne pogoje.
- ⊙ Programi trajajo 3 leta.
- ⊙ Zaključni izpit.
- ⊙ **POSKUSNO IZVAJANJE NEKATERIH PROGRAMOV (Kamnosek, Mizar, Oblikovalec kovin – orodjar, Gastronomske in hotelske storitve) V VAJENIŠKI OBLIKI v letu 2017/2018. Več praktičnega izobraževanja pri delodajalcu (56 tednov v treh letih).**

SREDNJE STROKOVNO OZ. TEHNIŠKO IZOBRAŽEVANJE

- ⊙ Kdor je uspešno končal osnovno šolo ali program nižjega poklicnega izobraževanja in izpolnjuje tudi druge posebne pogoje.
- ⊙ Programi trajajo 4 leta.
- ⊙ Poklicna matura.

GIMNAZIJSKI PROGRAMI

- ⊙ Kdor je uspešno končal osnovno šolo
- ⊙ Dodatni pogoji za vpis v umetniško gimnazijo in gimnazijo s športnim oddelkom, Waldorfska gimnazija.
- ⊙ Programi trajajo 4 leta.
- ⊙ Splošna matura.

MOŽNOSTI PREHAJANJA

- ⊙ Poklicno-tehniško izobraževanje.
- ⊙ Poklicni tečaj.
- ⊙ Maturitetni tečaj.

POKLICNO-TEHNIŠKO IZOBRAŽEVANJE

- ⊙ Kdor je uspešno končal ustrezeni program srednjega poklicnega izobraževanja in izpolnjuje zahtevane pogoje.
- ⊙ Izobraževanje traja 2 leti.
- ⊙ Poklicna matura.

POKLICNI TEČAJ

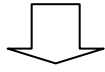
- ⊙ Kdor je uspešno končal četrti letnik gimnazije ali zaključni letnik izobraževalnega programa za pridobitev srednje strokovne izobrazbe in izpolnjuje zahtevane pogoje.
- ⊙ Izobraževanje traja 1 leto.
- ⊙ Poklicna matura.

MATURITETNI TEČAJ

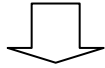
- ⊙ Kdor je uspešno končal:
 - Srednje poklicno, srednje tehniško oz. strokovno izobraževanje.
 - Tretji letnik gimnazije, če je prekinil izobraževanje za najmanj eno leto.
 - Četrti letnik programa Waldorfske gimnazije.
 - Osnovnošolsko izobraževanje in hkrati opravil preizkus znanja na ravni tretjega letnika gimnazije.
- ⊙ Izobraževanje traja 1 leto.
- ⊙ Matura.

MERILA ZA IZBIRO

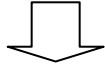
V določen program se prijavi več kandidatov kot je razpisanih prostih mest.

omejitev vpisa

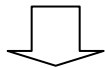
Kandidati za vpis v program se izberejo na podlagi razvrstitve z uporabo točk.

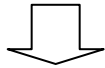
Uporabijo se:

zaključne ocene obveznih predmetov iz 7., 8. in 9. razreda osnovne šole;
Kandidat lahko z učnim uspehom zbere največ **175 točk.**

Pri vpisu v program Umetniška gimnazija in v športne oddelke programa Gimnazija se upoštevajo tudi dosežki na **preizkusu nadarjenosti oziroma športni dosežki.**

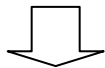
izbirni postopek

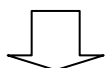
Če je v 1. oziroma v 2. krogu izbirnega postopka na posameznem programu na spodnji meji razvrščenih več kandidatov z istim številom točk se:

izbira opravi na podlagi točk, doseženih na nacionalnih preizkusih znanja iz **slovenščine in matematike.**

Dosežki nacionalnega preizkusa znanja kandidata se uporabijo na podlagi predhodnega **soglasja kandidata in staršev mladoletnega kandidata.**

Če je ob upoštevanju obeh vrst kriterijev za prosta vpisna mesta razvrščenih še vedno več kandidatov z istim številom točk,

se izbira opravi na podlagi dodatnih točk, doseženih po merilih, ki jih določi šola.

Kako si izračunate do sedaj zbrano število točk?

- ⊙ Iz zaključnih spričeval 7. in 8. razred izpišete zaključne ocene obveznih predmetov
- ⊙ Ocene so točke, ki jih **seštejete**.
- ⊙ V **7. razredu** je mogoče zbrati **55 točk**, v **8. razredu 65 točk**, v **9. razredu pa 55 točk**.
- ⊙ Vaš rezultat lahko primerjate s številom točk, ki jih je bilo potrebno zbrati za vpis v določenih program v preteklih letih. Te podatke najdete na spletnih straneh Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport – Delovna področja → Direktorat za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih → Srednješolsko izobraževanje → Vpis v srednje šole (<http://www.mizs.gov.si/>).

razred	7. razred	8. razred	9. razred
OŠ - predmeti	točke	točke	točke
slovenščina			
matematika			
tuji jezik			
likovna umetnost			
glasbena umetnost			
geografija			
zgodovina			
državljska in domovinska vzgoja ter etika			
fizika			
kemija			
biologija			
naravoslovje			
tehnika in tehnologija			
šport			
SKUPAJ: 175 točk	/55	/65	/55

Pomembni datumi

AKTIVNOST	DATUM
Objava Razpisa za vpis v srednje šole in dijaške domove.	do 23. 1. 2017
Informativni dnevi v srednjih šolah in dijaških domovih	10. 2. in 11. 2. 2017
Seznanjanje učencev in staršev z vsebinami in glavnimi značilnostmi Razpisa za vpis v SŠ; posredovanje navodil in svetovanje.	do 24. 2. 2017
Prijava za opravljanje preizkusa posebne nadarjenosti, znanja in spretnosti za kandidate, ki se želijo vpisati v srednješolske programe za katere je to posebni vpisni pogoj ter posredovanje dokazil o izpolnjevanju posebnega vpisnega pogoja za program Gimnazija (š) in Ekonomska gimnazija (š).	do 28. 2. 2017
Opravljanje preizkusov posebnih nadarjenosti, znanja in spretnosti ter ugotavljanje izpolnjevanja posebnega vpisnega pogoja kandidatov za športne oddelke programa Gimnazija (š) in Ekonomska gimnazija (š).	med 6. 3. 2017 in 18. 3. 2017
Posredovanje potrdil o opravljenih preizkusih posebne nadarjenosti, znanja in spretnosti ter izpolnjevanju posebnega vpisnega pogoja za programa Gimnazija (š) in Ekonomska gimnazija (š).	do 27. 3. 2017
Prijavljanje za vpis v SŠ za šolsko leto 2017/2018. Prijavljanje učencev (bodočih dijakov) za sprejem v dijaški dom.	do 4. 4. 2017
Javna objava številčnega stanja prijav (Internet).	7. 4. 2017
Javna objava sprememb obsega vpisa in stanja prijav za vpis v SŠ za šolsko leto 2017/2018 (Internet).	do 21. 4. 2017
Morebitni prenosi prijav za vpis v SŠ za šolsko leto 2017/2018.	do 25. 4. 2017

AKTIVNOST	DATUM
Obveščanje osnovnih in srednjih šol o omejitvah in spremembah obsega razpisanih mest v SŠ za šolsko leto 2017/2018, javna objava omejitev vpisa (Internet).	do 30. 5 2017
Obveščanje prijavljenih kandidatov o omejitvah vpisa.	do 6. 6. 2017
Vnos podatkov o zaključnih ocenah 9. razreda in posredovane podatkov o dosežkih pri NPZ.	do 14. 6. 2017 do 11. ure
Vpis oziroma izvedba 1. kroga izbirnega postopka (po razporedu šol).	med 19. in 22. 6. 2017 do 14. ure
Objava rezultatov 1. kroga izbirnega postopka, seznanitev kandidatov, ki niso bili uspešni v 1. krogu izbirnega postopka, z možnostmi v 2. krogu in razdelitev ustreznih gradiv.	do 22. 6. 2017
Objava spodnjih mej 1. kroga izbirnega postopka na Internetu.	do 23. 6. 2017 do 16. ure
Prijava neizbranih v 1. krogu izbirnega postopka za 2. krog izbirnega postopka, vnašanje podatkov za 2. krog izbirnega postopka.	do 27. 6. 2017 do 14. ure
Objava rezultatov 2. kroga izbirnega postopka.	30. 6. 2017 do 14. ure
Vpis kandidatov, ki so bili uspešni v 2. krogu izbirnega postopka.	do 4. 7. 2017 do 14. ure
Objava prostih mest za vpis.	5. 7. 2017 do 16. ure
Vpis na srednjih šolah, ki imajo še prosta mesta.	do 31. 8. 2017

KOLENDAR AKTIVNOSTI V ZVEZI Z NACIONALNIM PREVERJANJEM ZNANJA (dalje NPZ) ZA UČENCE 9. RAZREDA

DATUM	AKTIVNOST
1. september 2016	Objava sklepa o izboru predmetov in določitvi tretjega predmeta, iz katerega se bo na posamezni osnovni šoli preverjalo znanje učencev 9. razreda z nacionalnim preverjanjem znanja.
4. maj 2017	Nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine .
8. maj 2017	Nacionalno preverjanje znanja iz matematike .
10. maj 2017	Nacionalno preverjanje znanja iz tretjega predmeta (šport) .
30. maj 2017	Seznanitev učencev z dosežki in uveljavljanje pravice do vpogleda v učenčeve ovrednotene pisne naloge NPZ.
30. maj do 1. junij 2017	Uveljavljanje pravice do vpogleda v učenčeve ovrednotene pisne naloge NPZ.
15. junij 2017	Razdelitev obvestil o dosežku.

VIRI

- © Mojaizbira.si (<http://www.mojaizbira.si/>).
- © Preglej Arčon, B. in Skrt Leban, N. (2000). Poklicna orientacija v 7. in 8. razredu osnovne šole. Priročnik za strokovne delavce. Nova Gorica: Educa.
- © Razpis za vpis v srednje šole za šolsko leto 2015/2016.
- © Računalniški program Kam in kako.
- © Rupar, B. in Žvokelj, M. (2001). Poklicna orientacija v petem in šestem razredu osnovne šole. Priročnik za poklicno vzgojo in svetovanje. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- © Spletne strani Državnega izpitnega centra (<http://www.ric.si/>).
- © Spletne strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (<http://www.mizs.gov.si/>).
- © Zavod RS za šolstvo (Zloženka poklicne orientacije v Osnovni šoli Solkan - <http://www.zrss.si/default.asp?rub=3261>).